

Інститут
обдарованої
дитини
НАПН України

СИЛАБУС з дослідницької практики

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	011 «Освітні, педагогічні науки»
Спеціалізація / освітньо-наукова програма	«Освіта та розвиток обдарованої особистості»
Компонент освітньо-наукової програми	Нормативний навчальний компонент
Курс/Семестр	1 курс, 2 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	3 ЄКТС / 90 год.
Вид діяльності	Аналітична, синтетична, практична
Мова спілкування	українська
Форми поточного та підсумкового контролю	Звітування за результатами проходження практики на засідання відділу інноваційних технологій в освіті обдарованих, залік
Керівник практики	Волощук Іван Степанович, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач відділу інноваційних технологій в освіті обдарованих; E-mail: volivanst@ukr.net
Консультації	Здійснюються за запитом здобувачів
Анотація дослідницької практики	Дослідницька практика є нормативним компонентом у структурі ОНП. Проходженням дослідницької практики передбачається: усвідомлення аспірантами суті і специфіки педагогічного дослідження; ознайомлення із технологіями дослідження освітніх проблем; ознайомлення з методами, що використовуються у дослідженні освітніх проблем; ознайомлення з технологією планування різних типів педагогічного дослідження та їх виконання; ознайомлення із специфікою різних форм публікації та апробації результатів наукового дослідження; вправлення у підготовці наукового апарату гіпотетичного педагогічного дослідження.
Мета дослідницької практики	Формування та розвиток визначених компетентностей та програмних результатів навчання щодо здійснення наукової діяльності, які є результатом підготовки докторів філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.
Програмні компетентності	ІК-1. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі освітніх, педагогічних наук та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. ЗК-1. Здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду,

	<p>загального культурного кругозору, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності, керування загальнолюдськими цінностями, та академічної доброчесності в наукових дослідженнях.</p> <p>ЗК-2. Здатність презентувати результати досліджень та професійно спілкуватися українською й іноземною мовами з колегами, широким академічним співтовариством і суспільством у цілому в межах свого педагогічного і лінгвістичного досвіду.</p> <p>ЗК-3. Здатність до формування, абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей / креативності при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.</p> <p>ЗК-4. Здатність проводити дослідження на відповідному вимогам науки рівні, розробляти та управляти науковими проектами.</p> <p>ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми науково-педагогічного характеру.</p> <p>ЗК-6. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології в науково-педагогічній діяльності.</p> <p>СК-1. Здатність здобувати глибинні знання у галузі обдарованості / обдарованості особистості.</p> <p>СК-2. Здатність дотримуватись етики досліджень / принципів, вимог щодо академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>СК-3. Здатність розробляти і застосовувати методологію, визначати стратегію і план дій дослідження та моделювати, реалізовувати і розвивати процес вирішення нових наукових педагогічних проблем і задач в області обдарованості.</p> <p>СК-5. Здатність застосовувати якісні та кількісні методи при проведенні наукових педагогічних досліджень в галузі обдарованості / обдарованості особистості.</p> <p>СК-8. Здатність здійснювати освітньо-наукову діяльність у сфері педагогіки та психології обдарованості на всіх освітніх рівнях.</p> <p>СК 11. Здатність до продукування нових ідей та розв'язання комплексних програм в галузі дослідницько-інноваційної діяльності, апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у педагогічну практику на регіональному, національному та міжнародному рівнях.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 1. Вміти демонструвати системний науковий світогляд; володіти сучасними теоріями і концепціями в області педагогіки обдарованості та психології обдарованої особистості, професійною етикою; демонструвати загальний культурний кругозір; нести відповідальність за особистий професійний розвиток.</p> <p>ПРН-2. Вміти застосовувати на практиці навички спілкування в діалогічному і монологічному режимах з широкою науковою спільнотою та громадськістю в педагогічній галузі; ефективно комунікувати, продукувати професійні дискурси з урахуванням особливостей адресатів різних соціальних груп; усно та письмово презентувати складну комплексну інформацію в зрозумілій комунікантам формі; послідовно і грамотно експлікувати власні думки, володіти науковою мовою (українською чи іноземною); навички усного і письмового мовлення; виступати публічно, дискутувати, обґрунтовувати, доводити тощо.</p> <p>ПРН-3. Вміти застосовувати знання щодо інформаційних технологій, використовувати ці технології в науковій, освітній і професійній діяльності; розумітись в базах даних та інших електронних ресурсах, спеціалізованому програмному забезпеченні у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації.</p> <p>ПРН-4. Вміти здійснювати систематичний огляд, системний аналіз,</p>

креативний дослідницький синтез нових знань та складних ідей, їх критичне осмислення й усвідомлення для проведення педагогічних досліджень; вміти розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання і професійну практику та розв'язати значущі педагогічні проблеми; вміти приймати стратегічні рішення; оцінювати ризики; виявляти лідерство та повну автономність і відповідальність під час їх реалізації.

ПРН-5. Вміти генерувати нові ідеї, створювати теоретичні моделі та креативні підходи до здійснення педагогічного дослідження; створювати нові методи в практично-педагогічній діяльності та новітні педагогічні методики з використанням сучасних інноваційних технологій.

ПРН-6. Вміти ставити науково-педагогічні проблеми, обґрунтувати їх новизну, розробляти й удосконалювати категоріальний апарат педагогічних досліджень формулювати мету, завдання і гіпотезу дослідження, створювати програму (теоретичного, експериментального) педагогічного дослідження та реалізовувати її; системно оцінювати результати науково-дослідної роботи; формулювати висновки і складати рекомендації для практичного впровадження її результатів у дослідницько-педагогічну практику та систему вищої освіти; визначати перспективи подальших досліджень.

ПРН-8. Вміти застосовувати глибинні знання у галузі обдарованості / обдарованості особистості, за якою здобувач вищої освіти проводить дослідження; засвоювати основні концепції в практичній педагогічній діяльності, вирішувати теоретичні і практичні проблеми; оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

ПРН-9. Знати принципи планування наукових досліджень та вимоги академічної доброчесності в освітній галузі; дотримуватися етичних норм, доброчесності та авторського права в проведенні наукових досліджень щодо обдарованості, презентації їх результатів в організації освітньої і професійно-педагогічної діяльності.

ПРН-10. Знати яким чином розробляти і застосовувати методологію дослідження з урахуванням різних педагогічних концепцій, теорій, підходів, парадигм, шкіл, незалежно від їх методологічної спрямованості; визначати стратегічний план дослідження в області обдарованості; володіти навичками моделювання; усвідомлювати способи створення нового педагогічного знання; розвивати шляхи вирішення нових педагогічних проблем і реалізовувати нові ідеї в області обдарованості.

ПРН-12. Вміти вибирати і доречно використовувати теоретичні (якісні) і релевантні критеріям і показникам емпіричні методи та технології педагогічного дослідження; застосовувати методи діагностики обдарованості, технології та методи статистичної обробки емпіричних даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи; вибирати або створювати ефективні методики емпіричного педагогічного дослідження відповідно до критеріальних показників наукової розвідки у сфері обдарованості.

ПРН-15. Вміти застосовувати на практиці навички співпраці в міжнародному контексті; демонструвати прихильність до міжкультурної толерантності; доречно вживати фахові терміни та будувати педагогічні дискурси в педагогічному і освітньому міжнародному спілкуванні з урахуванням вербальних засобів іноземної мови (в усній та письмовій формах академічного мовлення); володіти навичками вирішення наукових і/або освітніх проблем на міжнародному рівні; брати участь та вміти ініціювати спільні освітні міжнародні проекти/стажування Європейської грантової системи підтримки та академічних обмінів.

Структура дослідницької практики	Назви модулів і тем	Усього, год.
	<p align="center">Модуль 1. Ознайомленням з досвідом роботи наукового підрозділу (кафедри) наукової установи (закладу вищої освіти)</p>	30
	1. Ознайомлення з нормативними документами, пов'язаними з плануванням наукового дослідження	10
	2. Ознайомлення з нормативними документами, що відображають технологію виконання наукового дослідження	10
	3. Ознайомлення з нормативними документами, пов'язаними з підготовкою звіту за результатами виконаного дослідження	10
	<p align="center">Модуль 2. Залучення до виконання дослідницького завдання наукового підрозділу (кафедри) наукової установи (закладу вищої освіти)</p>	30
	1. Розроблення структури дослідницького завдання	10
	2. Розроблення методики виконання дослідницького завдання	10
	3. Виконання дослідження	10
	<p align="center">Модуль 3 Залучення до оформлення одержаного результату аспірантом</p>	30
	1. Математичне опрацювання одержаних результатів	10
	2. Графічне представлення одержаних результатів	10
	3. Підготовка звіту за результатами виконаного дослідження	10
	Усього годин	90
Зміст дослідницької практики	<p>Модуль 1. Ознайомленням з досвідом роботи наукового підрозділу (кафедри) наукової установи (закладу вищої освіти) 1. Ознайомлення з нормативними документами, пов'язаними з плануванням наукового дослідження 2. Ознайомлення з нормативними документами, що відображають технологію виконання наукового дослідження 3. Ознайомлення з нормативними документами, пов'язаними з підготовкою звіту за результатами виконаного дослідження Модуль 2. Залучення до виконання дослідницького завдання наукового підрозділу (кафедри) наукової установи (закладу вищої освіти) 1. Розроблення структури дослідницького завдання 2. Розроблення методики виконання дослідницького завдання 3. Виконання дослідження Модуль 3. Залучення до оформлення одержаного результату аспірантом 1. Математичне опрацювання одержаних результатів 2. Графічне представлення одержаних результатів 3. Підготовка звіту за результатами виконаного дослідження</p>	

Контроль і оцінювання результатів дослідницької практики

Принципи, критерії, процедура та шкала оцінювання
Основними принципами оцінювання результатів проходження практики є:

- об’єктивності (якість та кількість набутих компетентностей і засвоєних програмних результатів навчання);
- прозорості (ясність та відкритість процедури, критеріїв і шкал оцінювання результатів проходження практики);
- систематичності (перевірка якості проходження практики здійснюється систематично, за кожною темою);
- дієвості (корекція та вдосконалення, за потреби, компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до вимог освітньо-наукової програми);
- індивідуального підходу (об’єктивна і справедлива оцінка відповідно до зусиль, затрачених здобувачем PhD, дотриманням ним вимог академічної доброчесності та реальних результатів проходження практики);
- педагогічного оптимізму (зорієнтованість оцінювання на пошук особистісних ресурсів здобувача PhD у контексті успішного набування компетентностей та засвоєння програмних результатів проходження практики, стимулювання нових досягнень).

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача PhD при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів роботи, передбачених робочою програмою практики;
- глибина знань з усіх тем практики;
- характер відповідей на поставлені запитання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати набуті знання в практиці дослідницької діяльності.

Оцінювання результатів дослідницької практики аспірантів у формі заліку здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
01-34	F	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

<p>Політика проходження дослідницької практики</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності Під час проходження практики аспіранти дотримуються принципів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – академічної доброчесності; – норм законодавства про авторське право і суміжні права; – загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки. <p>Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.</p> <p>Політика щодо календарного плану проходження практики Щоденна робота в науковому підрозділі, в якому здобувач проходить практику, є обов'язковою. За об'єктивних причин (хвороба, стажування тощо) проходження практики може відбуватись дистанційно (в он-лайн формі) за погодженням із керівником та відповідальним від бази практики).</p> <p>Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання Відтермінування проходження практики, у випадках вагової причини, може бути дозволене за умови надання необхідної документації та погодження у науково-організаційному відділі Інституту. Відтермінування складання заліку у випадку вагомих причин та їх документального підтвердження може бути дозволене за умови погодження у науково-організаційному відділі Інституту. Проходження практики, зміст передбачених завдань та терміни їх виконання можуть бути адаптовані до запитів здобувачів освіти із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю здобувача освіти залишається вчасне надання таких документів в усіх перелічених вище випадках.</p> <p>Політика щодо правил поведінки на заняттях Аспіранти беруть участь у рекомендованих видах діяльності під час проходження практики, виконують покладені на них завдання відповідно до робочої програми практики вчасно, активно включаються у діяльність підрозділу, в якому проходять практику. Спілкування учасників освітнього процесу відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємодопомоги, толерантності та взаємної поваги.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Рекомендована література</p> <p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мадзігон В.М., Волощук І.С. Технології дослідження освітніх проблем. – К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018.- 370 с. 2. Хриков Є.М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. – Х, 2018. 3.Тлумачно-термінологічний словник з методології наукового педагогічного дослідження / упорядники Н.Н. Чайченко, І.В. Ярмак. – Суми : СОППО, 2012 .– 36 с. 4. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. – К.- Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2010. – 308 с. 5. Загвязинский В.И. Исследовательская деятельность педагога : учеб. пособие. – М. : Издательский центр «Академия », 2007. – 176 с. 6. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підруч. – 2-ге вид., випр. і доп. / Н.М. Кушнарєнко, В.К Удалова. – К.: Знання, 2004. – 331 с. 7. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч.посіб. / Г.С. Цехмістрова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2004. – 240 с. 8. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 192 с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-педагогічне дослідження: навчальний посібник для магістрантів / Укладачі: Н.Н. Чайченко, О.М. Семенов, Л.М. Артюшкіна, О.М. Рудь. – Суми : СОППО, 2015. – 190 с. 2. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посібник / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К.: 2003. – 116 с. <p>Інформаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.studfile.net 2. www.nenc.gov.ua 3. www.studopedia.com.ua 4. www.studentam.net.ua 5. www.ukped.com